

КРИМИНОГЕННИТЕ СИТУАЦИИ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕТО НА ПРЕСТЪПНОСТТА

Доц. д-р Галина Ковачева
ВСУ „Черноризец Храбър“

Противодействието на престъпността е многостранна дейност, основаваща се на законодателната политика, социалната практика и научните изследвания. От съдържателна гледна точка тя обхваща всички аспекти на борбата с престъпността: превенция на престъпността; разкриване и разследване на престъпленията; наказване на извършителите на престъпления; изпълнение на наказанията и ресоциализация на осъдените лица.

1. Криминогенните ситуации и превенцията на престъпността

Превенцията като дейност е насочена към отстраняване и ограничаване на причините на престъпността¹. Поради това нейното осъществяване е в тясна връзка с изследванията на криминогенните фактори. Така се поставя въпросът за криминогенните ситуации и потенциалът за превантивно въздействие, съдържащ се в тях.

Криминогенните ситуации се отнасят към условията, обуславящи престъпленията, съобразно разграничението на причини и условия в цялостния причинен комплекс². Това са такива ситуации, които мотивират и благоприятстват извършването на престъплението³. Мотивиращият компонент на ситуацията и нейното съдържание, благоприятстващо постигането на престъпния резултат, се възприемат от редица автори⁴. Криминогенната ситуация може да се определи

¹ **Станков, Б.** (2012) Криминология: Теоретични основи. Варна: ВСУ „Черноризец Храбър“, с. 394.

² Проблемы криминологической детерминации. (1984). Под ред. В.Н. Кудрявцева. Москва: Изд. Московского университета, с. 16.

³ **Антонян, Ю.М.** (2004) Криминология. Избранные лекции. Москва: „Логос“, с. 116.

⁴ Вж. Криминология: Учебник для вузов. (2006). Под ред. на В.Д. Малков Москва: „Юстицинформ“, с. 104 – 105, Криминология: Учебное пособие. Стандарт третьего поколения (2013). Под ред. В.Н. Бурлаков, Н.М Крочачев. СПб: „Питер“, с. 82.

като съвкупност от условия, които способстват извършването на престъплението чрез осигуряване на възможността за проявление на неговите причини.

За постигане целите на превантивната дейност изучаването на съдържанието на криминогенните ситуации позволява да се установят спецификите при различните видове престъпления и да се разработят мерки за въздействие. От гледна точка на приложимите подходи се разграничават ситуационна и социална превенция на престъпността. Ситуационната превенция (Situational crime prevention) е насочена към ограничаване на възможностите за извършване на престъпления – например инсталиране на охранителни технологии на публични места за ограничаване на кражбите на автомобили или престъпленията против личността, а социалната превенция на престъпността е фокусирана върху промяната на социалната среда и мотивацията на престъпниците⁵. Аналогично, мерките за предотвратяване на престъпленията се разделят на две основни групи: мерки със субективна насоченост, които се прилагат по отношение на престъпниците, и мерки с обективна насоченост – с тях се въздейства на условията, от които зависи реализирането на престъпното намерение. Към втората група се отнасят мерките, свързани с: „охрана на застрашения обект; физическо укрепване на съответните помещения; осветяване нощем на района; инсталиране на сигнално-охранителна техника; преместване на имуществото в друго, по-добре защитено или охранявано помещение; извършване на инвентаризация или ревизия; поставяне под охрана на дадено лице; провеждане на разяснителна беседа със застрашено лице и т.н.“⁶.

Съдържателният анализ на криминогенните ситуации насочва преди всичко към подхода на ситуационната превенция на престъпността, при който превантивната дейност включва управление, проектиране и въздействие върху непосредствената среда⁷. Така например установяването на причините защо известни характеристики на непосредственото обкръжение привличат престъпленията и престъпниците по различно време и на различно място, може да допринесе за избора на превантивните дейности и участващите в тях лица⁸.

За изясняване на посочените въпроси бе проведено документно проучване на 1475 мотива към присъди по наказателни дела от общ характер, публикувани в портала за съдебните актове за периода 2016 – м. септември 2021 г.^{9*} Резултатите

⁵ **Hughes, G.** (2001). Crime Prevention. The Sage Dictionary of Criminology. Compiled and Edited by E. McLaughlin, J. Muncie. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications, p. 63.

⁶ Основи на криминологията в НР България. (1983) Авт. колектив. София: Наука и изкуство, с. 154 – 155.

⁷ **Clarke, R.** (1983) Situational Crime Prevention: Its Theoretical Basis and Practical Scope. Crime and Justice: An Annual Review of Research, Vol. 4. Chicago: University of Chicago Press, p. 225.

⁸ **Erickson, Y.** (2014) Identifying Risky Places for Crime: An Analysis of the Criminogenic Spatiotemporal Influences of Landscape Features on Street Robberies. (<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/248636.pdf>), p. 34 – 35.

^{9*} Изследвани са: а) 612 мотива към присъди на районните съдилища за извършени кражби (чл. 194 – 196 от НК; б) 116 мотива към присъди на районните съдилища за извършени грабежи (чл. 198 и чл. 199 от НК; в) 325 мотива към присъди на районните

от изследването показват специфични особености в криминогенните ситуации при различните видове престъпления, изискващи прилагането на съответстващи превантивни мерки.

Първата специфична особеност е свързана с *влиянието на ситуацията върху вземането на решение за извършване на престъпление*. Установява се например, че грабежите, убийствата и телесните повреди в преобладаващия брой случаи са извършени под влияние на конкретната криминогенна ситуация. За разлика от тях, при кражбите, измамите и изнасилванията е налице тенденция извършителите на престъпления сами да създават благоприятна ситуация съобразно личностните си антисоциални нагласи. Оттук може да се направи изводът, че е подходящо осъществяване на целенасочено превантивно въздействие по отношение на криминогенните ситуации, обуславящи първата група престъпления. Тези престъпления могат да бъдат определени още като ситуационни престъпления. При втората група престъпления като цяло са подходящи преди всичко стратегиите на социалната превенция спрямо извършителите на престъпления и потенциалните жертви. Изключение правят криминогенните ситуации при кражбите, при които е удачно прилагането и на техники на ситуационната превенция на престъпността.

Друга специфична особеност произтича от *конфликтността на взаимоотношенията между престъпника и жертвата*. Конфликтността е особено изразена при убийствата и телесните повреди. Както правилно отбелязва Н. Кристи, някои конфликти са напълно невидими и по този начин не получават никакво полезно решение. Като пример се посочват жертвите (жени и деца), които са обект на насилие в семейството. В тези случаи целта на превенцията на престъпността трябва да бъде пресъздаване на социалните условия, които правят конфликтите видими, а оттам – и управляеми¹⁰. Тук от особено значение са мерките, предприемани от страните за недопускане на по-нататъшното развитие на конфликта. Също така следва да се идентифицират симптомите, сочещи възможността за преминаване на конфликта в открит стадий или за неговата ескалация¹¹.

Проведеното изследване показва, че в 39% от убийствата конфликтът е свързан с продължително взаимодействие между престъпника и жертвата, формирало готовността за извършване на престъплението, а в 35% от случаите – с конкретни действия, довели до ескалация на конфликтността непосредствено или за кратък период преди извършването на престъплението. За разлика от убийствата, при телесните повреди не толкова продължителното взаимодействие между престъпника и жертвата, колкото инцидентната и бърза ескалация на конфликта (обичайно с взаимна размяна на физическа и вербална агресия) води до възникването и разгръщането на криминогенната ситуация. Следователно е необходимо съчетаване

съдилища за извършени измами (чл. 209, чл. 210 и чл. 211 от НК; г) 109 мотиви към присъди на окръжните съдилища за извършени убийства (чл. 115 и 116 от НК); д) 202 мотива към присъди на районните съдилища за извършени умишлени тежки и средни телесни повреди (чл. 128 и чл. 129 от НК); е) 112 мотива към присъди на районните съдилища за извършени изнасилвания (чл. 152 от НК).

¹⁰ Christie, N. (1977) Conflicts as Property. The British Journal of Criminology, Vol. 17, No 1, Oxford: Oxford University Press, p. 7.

¹¹ Генова, В. (2012) Полиция и социални конфликти. София: МВР, с. 151.

на мерките на ситуационната и социалната превенция на престъпността. Сред техниките на ситуационната превенция на престъпността са приложими:

- *ограничаване на провокацията* („Reduce provocation“), която обуславя престъпното поведение (избягване на конфликтите („reduce frustrations and stress“); неутрализиране на приятелския натиск („neutralize peer pressure“);
- *премахване на извиненията* („Remove excuses“), които могат да бъдат използвани от престъпниците за оправдаване на техните действия (контрол над употребата на наркотици и алкохол („control drugs and alcohol“).

Сред стратегиите на социалната превенция на престъпността са подходящи:

- провеждането на разяснителни беседи от полицията сред застрашени категории лица;
- организирането на разяснителни мероприятия от неправителствени организации;
- провеждането на медийни кампании;
- създаването на платформи, в които пострадалите лица да съобщават за упражняваното спрямо тях насилие и да получават помощ за справяне с конфликтите.

Третата специфична особеност е свързана с *поведението на жертвите в криминогенните ситуации*. Един от подходите за установяване на потенциалните жертви е идентификацията и анализа на ситуациите¹². С оглед конкретната си изява, поведението на жертвите в тези ситуации може да бъде преобладаващо активно (измама, убийство, телесна повреда) или пасивно (кражба, грабеж, изнасилване). Тези изводи насочват към необходимостта от диференциация на превантивното въздействие спрямо потенциалните жертви.

За ограничаване на виктимизацията от първата група престъпления е необходимо разработване на практически указания за предпазване на гражданите и провеждане на дългосрочни медийни кампании. При убийствата и телесните повреди, наред с посочените мерки, е подходящо и идентифицирането на целевите групи, съдържащи рискови характеристики, породени от конфликтността. Към тях трябва да се насочат и мерки от възпитателен и образователен характер за предпазването им от виктимизация. Преодоляването на конфликтността в тези криминогенни ситуации не може да се реши единствено с мероприятията, осъществявани от държавните органи. Важна роля за идентифициране и неутрализиране на конфликтите има и общността.

При втората група престъпления, при които поведението на жертвите е предимно пасивно, в по-голяма степен могат да се използват техниките на ситуационната превенция на престъпността като:

- *увеличаване на усилията* („Increase the effort“), необходимо за извършване на престъплението (например да се използват техники като: втвърдяване на целта („target hardening“); контрол на достъпа до устройства („control access to facilities“); екранни изходи („screen exits“); отклоняване на престъпниците („deflect offenders“);

¹² Криминология: Учебник для вузов (2006), (под ред. на В.Д. Малков), Москва: Юстицинформ, с. 189.

- *увеличаване на рисковете* („Increase the risks“) от разкриване и наказване: разширяване на охраната („extend guardianship“); улесняване на естественото наблюдение („assist natural surveillance“); ограничаване на анонимността („reduce anonymity“) – използване на охранителни камери; засилване на официалното наблюдение („strengthen formal surveillance“) – например използване на аларми за кражби;
- *ограничаване на ползите* („Reduce the rewards“), които могат да произтекат от престъплението: прикриване на целта („conceal the target“); преместване на целите („remove the targets“); идентифициране на собствеността („identify property“); разрушаване на нелегалните пазари („destruction of illegal markets“); отричане на предимствата („to deny the benefits“).

При грабежите и изнасилванията е необходимо и осигуряване на: придружаващи лица в тъмната част от денонощието, добра осветеност в населените места, видеонаблюдение и мерки за защита на личното жилище.

Четвъртата група специфични особености при различните криминогенни ситуации са свързани с *времето и мястото*. Така например кражбите и измамите се извършват преимуществено през светлата част на денонощието, а грабежите, убийствата, телесните повреди и изнасилванията – през нощта. С оглед сезонността, най-рискови за извършване на престъпления са есенно-зимните месеци, като при телесните повреди е налице специфика – те се извършват преимуществено през пролетта и лятото. Последното обстоятелство е свързано с прекарването на свободното време на открито през нощта в топлите месеци в заведения или районите около тях. Изучаването на обстоятелствата на времето и цикличността в проявлението им при различните видове престъпления може да обуслови диференцирани стратегии в зависимост от най-често извършваните престъпления през съответните сезони и периоди от денонощието. В тази връзка проведеното от Я. Ериксън изследване показва, че определени места и определени характеристики на криминогенните ситуации създават по-висок риск за извършване на улични грабежи в различните часове от деня и различните дни. Идентифицирането на местата и времето за извършване на престъпленията може да се използва за директни патрулиращи дейности¹³.

На следващо място, пространствените параметри на изследваните престъпления традиционно отразяват криминогенното влияние на градовете. При различните видове престъпления обаче е налице специфика в пространствената локализация, която показва местата, които съдържат най-значим криминогенен потенциал. Така например се установяват някои локации, свързани с престъпленията, извършвани на открити пространства като: неосветени улици (грабежи), безлюдни местности и местности около гробищни паркове (изнасилване), пространства пред заведения и жилищни блокове (телесни повреди), открити паркинги (кражби на вещи и части от автомобили).

¹³ **Erickson, Y.** (2014) Identifying Risky Places for Crime: An Analysis of the Criminogenic Spatiotemporal Influences of Landscape Features on Street Robberies.. (<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/248636.pdf>), pp. 131 – 132.

Посочените данни насочват към необходимостта от засилване на патрулната дейност:

- през нощта в райони, характеризирани с наличие на безлюдни улици; неохранявани места около строежи, около нощни заведения, а през деня – в безлюдни местности и местности около гробищни паркове, открити паркинги, райони с търговски обекти;
- през пролетните и летни месеци около нощни заведения и улици в жилищни райони.

В практиката по превенция на престъпността в някои държави се използват стратегии, свързани с т.нар. „трансфер на отговорността за превенция на престъпността на трети страни“ („transfer of crime prevention responsibility to third-parties“). Пример е въвеждането на полицейски час за ограничаване на криминогенните ситуации, свързани с извършване на престъпления в определени обекти (магазини за хранителни стоки, ресторанти, заложни къщи, фризьорски салони и т.н.)¹⁴. Тук подходът следва да е доброволно включване на частните субекти в превантивната дейност, а не въвеждане на задължителни ограничения. Преди всичко мотивацията за включване в превантивната дейност трябва да произтича от убеждението, че с предприеманите мерки се съдейства както за увеличаване на колективната сигурност, така и за предпазване на бизнеса от престъпни посетателства.

В подкрепа на посочените по-горе възможности за превантивно въздействие, произтичащи от изучаването на криминогенните ситуации, са и резултатите от проведеното през м. ноември 2021 г. изследване сред членовете на Клуба на криминалиста при ВСУ „Черноризец Храбър“. Подготвената анкетна карта е попълнена от 26 лица (специалисти в органите за противодействие на престъпността, представители на бизнеса и студенти). Всички анкетирани посочват, че изучаването на криминогенните ситуации може да предостави информация за внедряване на подходящи мерки за противодействие на престъпността (мерки за превенция и мерки за контрол над престъпността).

Респондентите считат като най-подходящо внедряването на: *мерки от териториален характер* (населени места, райони, квартали); *мерки с времев обхват* (отчитане на сезон, време от денонощието); *мерки, свързани с ограничаване на каналите за информация, преодоляване на конфликтността, внедряване на технически средства за наблюдение на обекти* (мерки за видеонаблюдение) и *технически средства за наблюдение на лица* (контрол над криминалния контингент чрез електронно наблюдение на условно предсрочно освободените и условно осъдените лица), *разработване на практически указания* за предпазване на гражданите в определени криминогенни ситуации. Почти две трети от анкетираните намират за релевантни техники на ситуационната превенция като: *увеличаване на рисковете* за разкриване на извършителите на престъпления; *намаляване на възможните ползи* за престъпниците от престъпленията и *ограничаване на провакациите*, водещи до извършване на престъпления.

¹⁴ Op. cit, pp. 132 – 133.

2. Криминогенните ситуации и контролът над престъпността

Контролът е вторият основен компонент от дейността по противодействие на престъпността. Той обхваща съвкупност от мерки за наблюдение и въздействие. Съдържателният анализ на криминогенните ситуации може да осигури информация за редица аспекти, свързани с повишаване ефективността на контрола. Следва да се отбележи, че криминогенната ситуация се отнася към основните обекти на контрола над престъпността. В този смисъл Д. Гарланд посочва, че криминогенната ситуация представлява обект на контрол посредством въздействие върху интересите и насърчаване на механизмите на саморегулация¹⁵.

Управлението на криминогенните ситуации чрез механизмите на контрола води до набор от нови цели, свързани с: ограничаване на престъпността; насърчаване на самосъзнание сред гражданите за безопасно поведение в рискови ситуации; подобряване на обществената безопасност и др. Те могат да се реализират не само чрез традиционните способности за въздействие върху престъпниците посредством наказателната репресия. Наред с тях се развиват и съвременни способности за контрол над престъпността, основаващи се на съдействие от страна на обществото. Това означава включване на неправителствения сектор и гражданите в контрола над криминогенните ситуации. По този начин „контролът може да се подобри и разшири чрез създаване на „управляващи“ и „охраняващи“ субекти в пространството между държавата и извършителите на престъпления“¹⁶. Практическото изпълнение на тази задача зависи от степента на готовност за оказване на съдействие. Тя може да бъде постигната чрез провеждане на информационни кампании и разработване на проекти за включване на бизнеса и гражданите.

Анализът показва, че съществува ресурс за осъществяване на контрол, включващ елементи от съдържанието на криминогенните ситуации.

На първо място, това е *ролята на третите лица в криминогенните ситуации*. Третите лица са субекти, които присъстват и участват в криминогенните ситуации. Както посочва Б. Станков, „в определени случаи те могат да притежават специфични свойства, доближаващи ги до правонарушителя, или да проявяват страни от своята деформирана ценностна ориентация. Възможно е някои от тях често да се озовават в конфликтни ситуации само поради особености на своята личност, но да запазват дистанция от престъпника“¹⁷. Има и такава категория лица, които са познати или приятели на жертвата, както и такива, които изобщо нямат никаква личностна връзка нито с престъпника, нито с жертвата на престъплението, а се оказват случайно в криминогенната ситуация.

Проведеното изследване показва, че трети лица присъстват основно в ситуациите при телесните повреди. В по-ограничена степен такива са налице при някои грабежи, кражби и измами. Най-малък е делът на третите лица при убийствата и изнасилванията. Основната функция на третите лица в криминогенната ситуация

¹⁵ **Garland, D.** (2003) „Governmentality“ and the Problem of Crime: Foucault, Criminology, Sociology. Criminological Perspectives Essential Readings 2nd edition. Edited by e. McLaughlin, J. Muncie, G. Hughes. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications, p. 460.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ **Станков, Б.** Цит. съч., с. 198.

е като свидетели на престъплението, независимо дали се познават с престъпника, жертвата, или и с двете страни на конфликта. Като свидетели, третите лица могат да участват активно или пасивно в създалата се ситуация.

Активното участие е свързано например с: опит за предотвратяване на конфликта; подаване на сигнал до полицията след извършването на престъплението; оказване на помощ на пострадалото лице; задържане на извършителя на престъплението. Именно активните форми на поведение на третите лица в криминогенните ситуации могат да бъдат използвани за целите на контрола над престъпността.

Установяват се обаче и случаи, при които активното поведение може да допринесе за развитието на криминогенната ситуация. При тях третите лица със своето поведение привнасят нови елементи в криминогенната ситуация. Важно е да се отбележи обаче, че в тази хипотеза не е налице съучастие. Такива са случаите на измами, в които трети лица се явяват познати както на престъпника, така и на жертвата и без да са наясно с измамната схема, съдействат за осъществяване на контакт между тях. Аналогични са установените случаи на кражби, в които трети лица предоставят сведения за вещта (вид, достъп, местонахождение) или по-обща информация за материалното състояние на потенциалната жертва при гостуване, случайни разговори и споменаване за наличието в жилището (къщата) на определени предмети. По отношение на такива лица е необходимо провеждане на беседи с полицейски служители и разяснителни кампании за измамливите схеми и схемите, свързани с посегателства върху собствеността, в които могат да бъдат включвани и други граждани освен пострадалите лица.

Пасивното поведение е другата форма на поведение на третите лица в криминогенните ситуации. То може да е резултат от:

- *неправилна преценка за ситуацията* – недостатъчно оценяване на същността на случващото се, събитията в тяхната последователност, включително поради непознаване на собственика на вещта и затруднение в преценката дали лицето, в чието владение е тази вещ, е нейният истински собственик, или
- *обективни или субективни пречки за намесата* – възпрепятстване за намеса поради наличие на служебна ангажираност (касиер в търговски обект), личностни особености (трудноподвижен възрастен свидетел на кражба от имот на съсед).

За преодоляване на пасивността в поведението на участващите в конфликтите е необходимо разработване на техники и алгоритми за поведение в критични ситуации и разпространяването им под формата на практически указания сред населението. Установява се например, че сред определени социални групи отсъства не само правна, но и поведенческа култура за справяне с инцидентно възникнали критични ситуации. Стратегиите в тези случаи следва да включват мерки от образователен, психологически, организационен и технически характер.

Друг важен аспект на контрола над криминогенните ситуации са обстоятелствата от съдържанието им, свързани с *каналите за анонсиране на измамливо предлагани стоки и услуги*. Идентифицирането на тези обстоятелства може да се използва за разработване на мерки за контрол с участието на бизнеса и гражданите. Като се има предвид, че при измамите в 64% от случаите жертвите сами

установяват контакт с престъпниците, очаквайки да получат желана стока или услуга, то механизмите за контрол изискват привличане на субекти за защита с оглед препятстване възникването на криминогенни ситуации. Така например за ограничаване на процесите на виктимизация може да се осигури съдействие от администраторите на сайтове, електронните медии, социалните мрежи, неправителствените организации и гражданите.

На следващо място, елемент от съдържанието на криминогенните ситуации при кражбите се явяват *каналите за пласмент на откраднатото имущество*, или т.нар. „черен пазар“ (пунктове за изкупуване на вещи, търговски обекти, сергии, заложни къщи, антикварни магазини и отделни физически лица). В тези случаи е от значение мотивирането на участващите в тези канали лица за оказване на съдействие и контрол над незаконния стокооборот. Мотивирането може да стане както по пътя на наказателната репресия и привличането към наказателна отговорност в случаите на съучастие, така и чрез доброволно сътрудничество, насочено към „изчистване на репутацията“ на определени субекти. Конкретните мерки могат да са свързани със: събиране и предоставяне на информация на разследващите органи при съмнителни сделки, поставяне на камери за видеонаблюдение на преминаващия през пунктовете контингент и др.

В заключение може да бъде направен извод, че анализът на съдържанието на криминогенните ситуации осигурява внедряване и прилагане на разнообразни техники и механизми за превенция и контрол над престъпността. Бъдещото развитие на политиката по противодействие на престъпността изисква разработване на стратегии, ориентирани както към престъпниците, така и към ситуациите, свързани с извършваните престъпления.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Антонян, Ю.М. (2004) Криминология. Избранные лекции. Москва: „Логос“.
2. Генова, В. (2012) Полиция и социални конфликти. София: МВР.
3. Криминология: Учебник для вузов. (2006). Под ред. на В.Д. Малков. Москва: „Юстицинформ“.
4. Криминология: Учебник для вузов. (2006). Под ред. на В.Д. Малков, Москва: „Юстицинформ“.
5. Криминология: Учебное пособие. Стандарт третьего поколения (2013). Под ред. В.Н. Бурлаков, Н М Кропачев), СПб.: „Питер“.
6. Основи на криминологията в НР България. (1983). Авт. Колектив. София: Наука и изкуство.
7. Проблемы криминологической детерминации. (1984). Под ред. В.Н. Кудрявцева. Москва: Изд. Московского университета.
8. Станков, Б. (2012) Криминология: Теоретични основи. Варна: ВСУ „Черноризец Храбър“.
9. Christie, N. (1977) Conflicts as Property. The British Journal of Criminology, Vol. 17, No 1, Oxford: Oxford University Press.

10. Clarke, R. (1983) Situational Crime Prevention: Its Theoretical Basis and Practical Scope. Crime and Justice: An Annual Review of Research, Vol. 4, Chicago: University of Chicago Press.
11. Erickson, Y. (2014) Identifying Risky Places for Crime: An Analysis of the Criminogenic Spatiotemporal Influences of Landscape Features on Street Robberies. (<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/248636.pdf>).
12. Garland, D. (2003) „Governmentality“ and the Problem of Crime: Foucault, Criminology, Sociology. Criminological Perspectives Essential Readings 2nd edition. Edited by e. McLaughlin, J. Muncie, G. Hughes. London, Thousand Oaks, New Delhi: SAGE Publications.
13. Hughes, G. (2001) Crime Prevention. The Sage Dictionary of Criminology. Compiled and Eddited by E. McLaughlin, J. Muncie. London, Thousand Oaks, New Delhi: Sage Publications.

КРИМИНОГЕННИТЕ СИТУАЦИИ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕТО НА ПРЕСТЪПНОСТТА

Доц. д-р Галина Ковачева
ВСУ „Черноризец Храбър“

Резюме: Противодействието на престъпността включва дейностите по превенция и контрол. То е свързано с разработване на актуални стратегии, основаващи се на изучаването на причините и условията на престъпността. Криминогенната ситуация заема важно място в причинния комплекс на престъплението като условие, обуславящо неговото извършване. Изучаването на съдържанието на криминогенната ситуация може да предостави необходимата информация за разработване на ефективни мерки за противодействие на различните видове престъпления.

Ключови думи: криминогенни ситуации, противодействие на престъпността.

CRIMINOGENIC SITUATIONS AND COUNTERING CRIME

Assoc. prof. Galina Kovacheva, PhD
VFU „Chernorizets Hrabar“

Summary: Countering crime includes the prevention and control activities. It is related to the development of current strategies based on the study of the causes and conditions of crime. The criminogenic situation occupies an important place in causal complex of the crime as a condition, determining its commission. The study of the content of the criminogenic situation can provide the necessary information to the development of effective measures to countering the various types of crime.

Keywords: criminogenic situations, countering crime.